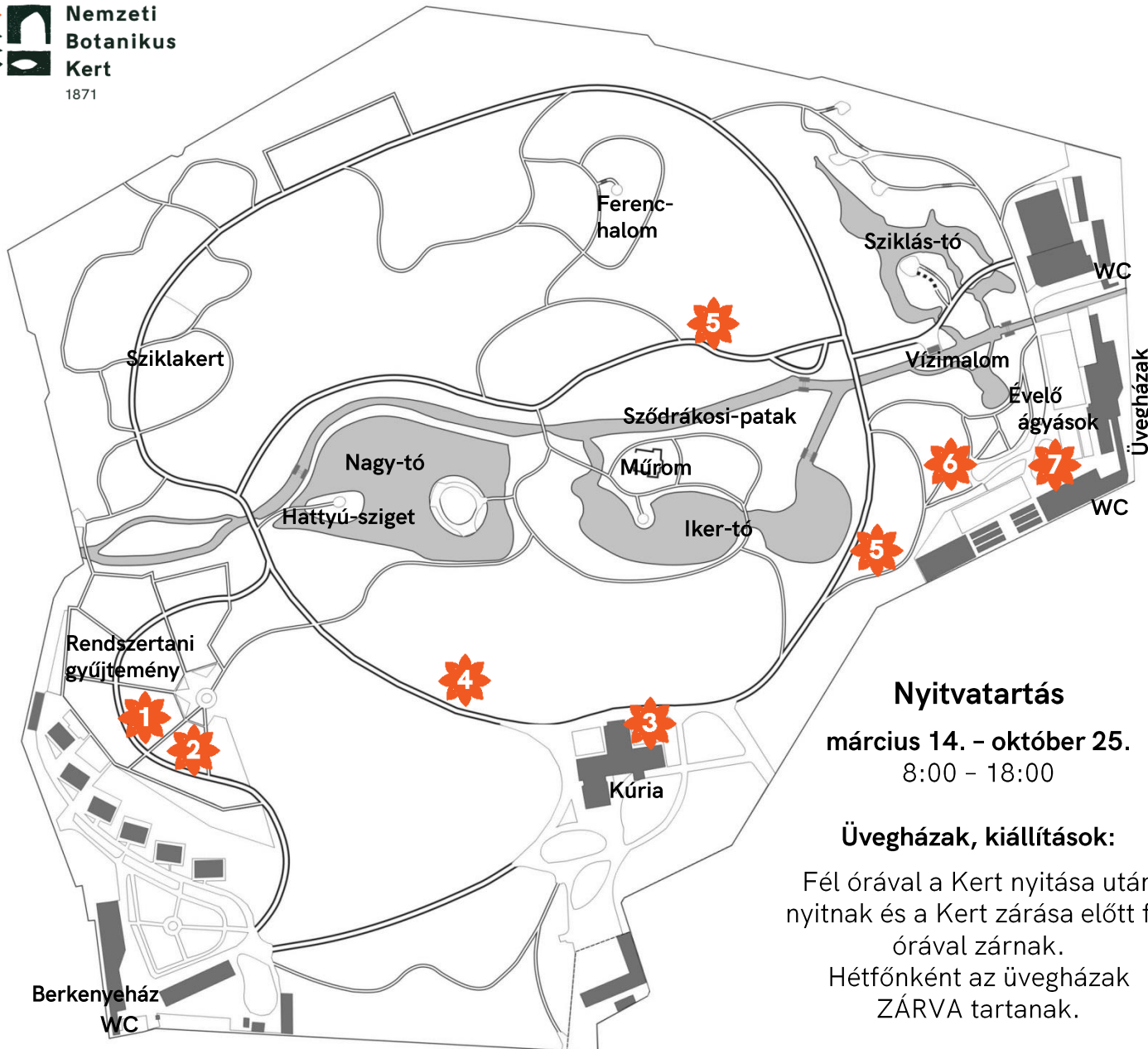

A hónap érdekességei

Nemzeti Botanikus Kert
Vácrátót

Görögtekerecs (*Periploca graeca*)

Nyitvatartás

március 14. – október 25.

8:00 – 18:00

Üvegházak, kiállítások:

Fél órával a Kert nyitása után nyitnak és a Kert zárása előtt fél órával zárnak.

Hétfőnként az üvegházak ZÁRVA tartanak.

www.botanikuskert.hu

 Térképes útmutatónk abban segít, hogy az aktuálisan virágzó fajok, vagy más időszakú látnivalók közül néhányat könnyedén megtaláljon Kertünkben.

Köszönjük, hogy az utakon maradnak!

Szent Iván hava. Virágnylásban a leggazdagabb időszak kertünkben a május és a június. A cserjék nagy része ekkor virágzik, s a sziklakerti és az évelőgyűjteményben is sorra bontják virágaikat a legkülönbözőbb családokba tartozó növények. A májusi esőknek köszönhetően felfrissült a kert, de mivel Vácrátót a Börzsöny és a Dunazug-hegység esőárnyékában fekszik, itt a vízből sohasem elég. A talaj vízkészlete még mindig elmarad az optimális mértékűtől, ezért folyamatos a nagy felületek esőztető öntözése a Kertben. Az utolsó fagyos hónap elmúltával kikerültek a szabadba a fagyérzékeny mediterrán dézsás növények is.

 A Rendszertani gyűjteményben található a **krisztustövis** (*Paliurus spina-christi*). Ez a 3-4 m magas cserje, a mediterrán területek száraz, köves lejtőin, erdőirtások helyén néhol áthatolhatatlan bozótot képez. Hazája Marokkótól egészen Közép-Ázsiáig terjed. Rugalmas hajtásain tűhegyes, egyenes vagy horgas tövisek fejlődnek. Kicsi zöldessárga virágaiból jellegzetes, korong alakú, sárgásbarna, hullámos szélű termések fejlődnek. Nevét onnan kapta, hogy egyes elképzelések szerint tűhegyes, horgas tüskés, rugalmas hajtásaiból készült Jézus töviskoronája. Ezért lett a „Biblia növényei” tanséta egyik állomása is.

 A Rendszertani gyűjteményben nyílik a **görög-tekercs** (*Periploca graeca*). Dél-Európától a Közel Keletig található az elterjedése. Ez egy kevésbé ismert erőteljes növekedésű, kúszó-kapaszkodó lombhullató cserje, amely 8-12 m magasra is felkapaszkodhat. Napos vagy félárnyékos fekvést kedvel, de a legbősegebb virágzást és a legsűrűbb lombzatot teljes napsütésben hozza. Talaj tekintetében nem igényes, de a pangó vizet nem tűri. Fényes levelei fölött május végétől hozza bogernyőbe tömörülve nyíló csillag alakú virágait. Mint a meténgfélék családjának legtöbb képviselője a görög-tekercs is tejnedves, mérgező növény. Jól bírja a téli fagyokat, de ha nem védett fekvésbe ültettük érdemes télre takarni a tövét.

 A **róza** (*Rosa sp.*) feltűnő szépségű s emellett változékony és hibridizációra hajlamos nemzetség. Több, főképp kelet-ázsiai fajtát vonták be sok száz évvel ezelőtt a nemesítésbe, melynek eredményeképpen ma már több mint tízezer fajtát tartanak számon. Dendrológiai gyűjteményünkben, a nagy becsben tartott vadrózsa fajok mellett, számtalan nemesített rózsafajtát nevelünk. A rózsanemesítés jó szemet és pontos kezet, nagy gondosságot, időt és pénzt igénylő feladat. A Kúria teraszánál többek között **Márk Gergely** nemesítő rózsái nyílnak. Baloldalon égő tűzpiros futóróza a **'Futótűz'**, mögötte a nagy sötét rózsaszín, illatos telt virágú **'Torockó'**, hátul az **'Október 23 emlékére'** nyílik. Jobb oldalon nyílik a karmazsinpiros **'Sarolta'**, a világos rózsaszín, illatos futóróza a **'Szent Erzsébet emlékére'**, hátul pedig a krémsárga-rózsás **'Mami'** virít.

 A Kúria felé, a Nagyrét szélén az **illatos málna** (*Rubus odoratus*) terebélyes bokra nyílik. Észak-Amerika keleti részén, üde erdőkben, szegélytársulásokban honos lombhullató, könnyen sarjadzó cserje. Nagy, tenyeresen karéjos levelei között egész nyáron át nyílnak mirigyes csészéjű, szép, sötét mályvarózsaszínű virágai, majd a belőlük kifejlődő, nem túl lédús, száraz terméshúsú, apró csonthéjas termései, melyek lapos csésze alakú csoportos termést, ún. szedertermést alkotnak, s éréskor együtt maradva válnak le a vacokkúpról.

 A **jezsámenek** (*Philadelphus*) kertünk szép kora nyári virágzású cserjéi. A kertkultúrában számos kelet-ázsiai és amerikai származású jezsámen faj, fajta, s ezek hibridjei is ismertek. Könnyen keresztezhető nemzetség. A XIX. század végén különösen népszerű díszcserjék voltak, nálunk is számtalan kertészeti fajtát ültettek, melyek származását ma már sokszor nehéz meghatározni. Kedvelt, igénytelen cserjék, nyári virágzásuk, s várostűrő képességük különösen emeli értéküket. Esténként kertünkben messzire érződik virágaik édeskés, bódító illata. Tévesen jázminnak is nevezik őket, holott a jázminoknak nem rokona.

 Az évelőgyűjtemény árnyékos ágyásában az úttól távolabb, a tó partján díszlenek az **árnyékliliomok**. A *Hosta* nemzetség az árnyéki dísznövények egy csoportja, melyek elsősorban levelükkel díszítenek. Óshazájuk Japán, Korea és Kína. Közel háromszáz éve ültetik őket, de csak az utóbbi évtizedekben kerültek igazán előtérbe. A nemesítők keze alatt óriási változáson mentek keresztül, és nekik köszönhetően számtalan, szebbnél szebb új fajta és változat keletkezett. Nyugat-Európában és Amerikában az egyik legnépszerűbb és legkeresettebb növénycsoport, csupán az angliai kereskedelmi forgalomban levő fajok és fajták száma közel 800! Hatalmas a levelek szín-, méret- és formagazdagsága. A harang alakú, laza fürtben elhelyezkedő virágok színe lehet fehér, halványkék, levendula, ibolyakék, vagy lila, esetleg csíkos és cirmos mintájú. A kifejlett árnyékliliomok mérete is igen változatos, a tenyérnyi törpéktől az egy-két méter átmérőjű óriásokig terjed, mely a kertépítészetben számtalan felhasználási módot tesz lehetővé.

 A Kaktusz- és Pozsgásház előtt található a télálló kaktuszok ágyása, melyben olyan kaktuszféléket mutatunk be, amelyek a mi klímánkon is átteleltethetők a szabadban. Óshazájuk Észak- és Dél-Amerika hideg télű vidékei, néhány faj egészen Kanadáig felhatol. Legismertebbek a különböző **fügekaktuszok** (*Opuntia spp.*) és a **kötélkaktuszok** (*Cylindropuntia spp.*). A kisebb termetű kaktuszok között is találunk télálló, így például az *Echinocereus triglochidiatus* és az *E. reichenbachii* változatai sikerrel nevelhetők szabad ég alatt. A szemölcskaktuszokkal rokon, mindössze néhány centis *Escobaria vivipara* és *E. missouriensis* sziklák, kövek közé ültetve gond nélkül telet. Az ágyásban növekszik több pálmaliliom faj (*Yucca spp.*) is, hatalmas virágzatuk fehérben pompázik.